

Закон №4698-IX

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток у 2026 році

Основні його норми почали діяти з 26 грудня

Крім підвищення ставки податку на прибуток для банків до 50% на 2026 рік, передбачено наступні зміни і нововведення:

Зміна 1

Електронна акцизна марка переноситься на 1 листопада 2026 р.

З 1 січня 2026 року контроль за переміщенням вироблених або ввезених товарів (алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах) повинен був здійснюватися за допомогою тільки електронних марок акцизного податку. Це передбачено Законом від 29.06.2023 №3173-IX.

У зв'язку з перенесенням дати початку дії цієї норми на 01.11.2026, внесено також відповідні зміни до підзаконних нормативних актів:

- **постанови КМУ від 04.10.2024 №1137** "Про затвердження Порядку розрахунку сум акцизного податку, які повинні бути сплачені економічними операторами – виробниками/імпортерами за сформовані унікальні ідентифікатори"
- **постанови КМУ від 14.07.2025 №823** "Про внесення змін до Положення про Державну податкову службу України"
- **постанови КМУ від 16.07.2025 №890** "Про затвердження Порядку маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (...)"
- **постанови КМУ від 10.09.2025 №1118** "Про внесення змін до Порядку розрахунку сум акцизного податку, які повинні бути сплачені економічними операторами – виробниками/імпортерами за сформовані унікальні ідентифікатори"

Зміна 2

Списання боргів фізосіб фінустановами

Порядок оподаткування прощеного боргу встановлений пп. "д" пп. 164.2.17 ПКУ, яким передбачено:

- кредитор має повідомити боржника-фізособу про прощення боргу і зазначити суму такого прощеного боргу в додатку 4ДФ єдиної звітності з ЄСВ, ПДФО та ВЗ, а
- боржник має включити суму такого прощеного боргу до річної декларації про майновий стан та доходи і сплатити ПДФО та ВЗ з цієї суми

Якщо кредитор не повідомить, то платити ПДФО та ВЗ буде саме кредитор. А боржник у такому випадку звільняється від обов'язку декларувати списаний борг і платити з нього податки

Закон №4698 поширює цей порядок і на випадки списання основної суми боргу фізособи перед кредитором – фінансовою установою (а це банки та небанківські фінансові установи) при виконанні таким кредитором рішення суду про звільнення боржника – фізичної особи від боргів у справі про неплатоспроможність у разі, якщо розмір боргу перевищує 25 відсотків розміру однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року

З 2026 році фінансові установи у разі, якщо фізособа-боржник визнана судом неплатоспроможною:

- **повідомляють фізособу-боржника про списання боргу** (виконання рішення суду про звільнення боржника – фізичної особи від боргів у справі про неплатоспроможність);
- **до 2161,25 грн (включно) боргу списують без оподаткування**, з суми перевищення ПДФО та ВЗ платить боржник;
- **у 4ДФ** списану суму боргу в межах 2161,25 грн треба показати з ознакою доходу "189", а суму перевищення – з ознакою доходу "126"

Якщо не повідомити боржника про списання боргу,
то податки за нього доведеться сплачувати фінансовій установі

Зміна 3

Охоронну діяльність для "єдинників" 1-3 груп заборонено

Відповідні зміни внесли до пп. 291.5.1 ПКУ.
Ним встановлений перелік видів діяльності, які не сумісні з перебуванням у 1-3 групах спрощеної системи оподаткування.

З 1 січня до них додали й **охоронну діяльність** (новий пп. 11)

Зміна 4

Оборонні товари звільнені від ПДВ, і умовні ПЗ за ними – не нараховуються

Раніше не застосовувати п. 198.5 ПКУ та 199.1 ПКУ щодо коригування податкового кредиту, використаного на звільнені від ПДВ операції, шляхом визнання рівноцінного податкового зобов'язання можна було лише в рамках державних закупівель.

З дати набрання чинності Законом №4698 – хто б не оплачував такі товари, продавцю не доведеться визнавати за ними ПЗ з ПДВ, навіть умовні

Зміна 5

Скасовано пільгу з ПДВ для транспорту з електродвигунами

З 1 січня звільнення від ПДВ скасовано не тільки для імпорту, а й для продажу такого транспорту на митній території України

Зміна 6

Звільнення від ПДВ імпорту обладнання для енергетиків подовжено до 2029 року

Йдеться про товари, що безоплатно надаються Енергетичним співтовариством як допомога на користь суб'єктів господарювання, що мають ліцензії на окремі види господарської діяльності на ринку електричної енергії (виробництво електричної енергії, передача електричної енергії, розподіл електричної енергії).
Повний перелік того, що підпадає під пільги, наведено в п. 9-23 розд. XXI та в п. 9-36 розділу XXI МКУ

Зміна 7

Звільнення від ПДВ для імпорту товарів оборонного значення подовжено до 2027 року

Йдеться про дрони (безпілотні літальні апарати), оптичні приціли, коліматорні приціли (коліматори), приціли нічного бачення або тепловізійні приціли, тепловізійні біноклі, монокуляри та бінокюляри, прилади нічного бачення (біноклі та монокуляри) тощо.

Повний перелік того, що підпадає під пільгу, наведено в п. 9-24 розд. XXI МКУ.

Зміна 8

У 2026 році податок на прибуток для банків становитиме 50%

Ставка податку на прибуток 50% запроваджується і на випадок виплати дивідендів банками у 2026 році. Йдеться про сплату авансового внеску з податку на прибуток за п. 57.1-1 ПКУ

Зміна 9

Нерухомість в окупованій зоні не враховуватиметься при визначенні бази оподаткування податком на нерухомість

Йдеться про нерухомість, яка перебуває у власності у фізосіб.
Норма застосовується за періоди з 01.01.2025 року

Зміна 10

Уточнені умови перебування у переліку платників з високим рівнем добровільної сплати

Додано можливість потрапляння у перелік платникам, до яких застосовано штрафні санкції за порушення строків подання податкової звітності та/або документів (повідомлень), за умови що їх сума протягом останніх трьох послідовних календарних місяців не перевищує одного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (у 2026 році – 8 647 грн), за умови їх сплати, крім тих, що оскаржуються.

Додано нову умову – необхідність наявності в ЄДР інформації про кінцевих бенефіціарів та достовірність такої інформації.

Уточнено порядок визначення розміру середньомісячної зарплати по галузі: галузь визначається за основним видом економічної діяльності платника податків на рівні класу згідно з КВЕД 009:2010; показники розраховуються на підставі даних податкової звітності, граничний строк подання якої настав на дату формування Переліку